

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 19ης Σεπτεμβρίου 2000 *

Στην υπόθεση T-252/97,

Anton Dürbeck GmbH, με έδρα τη Φρανκφούρτη επί του Μάιν (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον G. Meier, δικηγόρο Κολωνίας, Berrenrather Straße 313, Κολωνία (Γερμανία),

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους K.-D. Borchardt και H. van Vliet, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της ίδιας υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

υποστηριζόμενης από το

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από τη R. Silva de Lapuerta, abogado del Estado, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Ισπανίας, 4-6, boulevard E. Servais,

και τη

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τις K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια διεθνούς και κοινοτικού δικαίου, στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και C. Vasak, βοηθό γραμματέα στην ίδια διεύθυνση, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Γαλλίας, 8 B, boulevard Joseph II,

παρεμβαίνοντες,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση μερικής ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 10ης Ιουλίου 1997, για τη θέσπιση μεταβατικών μέτρων υπέρ της προσφεύγουσας στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. García-Valdecasas, Πρόεδρο, P. Lindh και J. D. Cooke, δικαστές,

γραμματέας: G. Herzig, υπάλληλος διοικήσεως, -

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 9ης Νοεμβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 404/93 του Συμβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 1993, για την κοινή οργάνωση της αγοράς στον τομέα της μπανάνας (ΕΕ L 47, σ. 1), υποκατέστησε, με τον τίτλο IV, στα διάφορα εθνικά συστήματα ένα κοινό σύστημα συναλλαγών με τις τρίτες χώρες.

Κατά το άρθρο 17, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 404/93:

«Για κάθε εισαγωγή μπανάνας στην Κοινότητα απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού εισαγωγής το οποίο εκδίδεται από τα κράτη μέλη μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής του στην Κοινότητα, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που έχουν προβλεφθεί για την εφαρμογή των άρθρων 18 και 19.»

Το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93, όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) 3290/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με τις προσαρμογές και τα μεταβατικά μέτρα στον τομέα της γεωργίας που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των συμφωνιών οι οποίες έχουν συναφθεί στο πλαίσιο των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (ΕΕ L 349, σ. 105), προέβλεπε το άνοιγμα δασμολογικής ποσοστώσεως 2,1 εκατομμυρίων τόνων καθαρού βάρους για το έτος 1994 και 2,2 εκατομμυρίων τόνων καθαρού βάρους για τα επόμενα έτη, όσον αφορά τις εισαγωγές μπανάνας από τις τρίτες

χώρες που δεν είναι χώρες Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού (ΑΚΕ) (στο εξής: μπανάνες τρίτων χωρών) και τις μη παραδοσιακές εισαγωγές μπανάνας από χώρες ΑΚΕ (στο εξής: μη παραδοσιακές μπανάνες ΑΚΕ). Στο πλαίσιο αυτής της ποσοτώσεως, οι εισαγωγές μπανάνας τρίτων χωρών υπέκειντο σε δασμό 75 ECU ανά τόνο, οι δε εισαγωγές μη παραδοσιακών μπανανών ΑΚΕ σε μηδενικό δασμό.

- 4 Το άρθρο 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 404/93 προέβaine σε κατανομή της δασμολογικής ποσοτώσεως, ανοίγοντάς την μέχρι ύψους 66,5 % για την κατηγορία των επιχειρηματιών που είχαν ασχοληθεί με την εμπορία μπανάνας τρίτων χωρών και/ή μη παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ (κατηγορία Α), 30 % για την κατηγορία των επιχειρηματιών που ασχολήθηκαν με την εμπορία κοινοτικής μπανάνας και/ή παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ (κατηγορία Β) και 3,5 % για την κατηγορία των εγκατεστημένων στην Κοινότητα επιχειρηματιών οι οποίοι άρχισαν να ασχολούνται με την εμπορία μπανάνας πλην της κοινοτικής και/ή της παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ από το 1992 (κατηγορία Γ).

- 5 Κατά το άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού 404/93:

«Βάσει υπολογισμών διενεργούμενων χωριστών για καθεμία των κατηγοριών επιχειρηματιών της παραγράφου 1 (...) κάθε επιχειρηματίας λαμβάνει πιστοποιητικά εισαγωγής σε συνάρτηση με τη μέση ποσότητα μπανάνας που επώλησε στα τρία τελευταία χρόνια για τα οποία υπάρχουν στατιστικά στοιχεία.

(...)

Για το δεύτερο εξάμηνο του 1993, κάθε επιχειρηματίας λαμβάνει πιστοποιητικό βάσει του ημίσεος της μέσης ετήσιας ποσότητας που έθεσε στο εμπόριο κατά τα έτη 1989-1991.»

Κατά το άρθρο 30 του κανονισμού 404/93:

«Εάν, από τον Ιούλιο 1993, χρειαστεί να ληφθούν ειδικά μέτρα για να γίνει ευκολότερα η μετάβαση από τα καθεστώτα που ίσχυαν πριν τεθεί σε ισχύ ο παρών κανονισμός στο καθεστώς που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, ιδιαιτέρως δε για να ξεπεραστούν σημαντικές δυσκολίες, η Επιτροπή (...) λαμβάνει όλα τα αναγκαία μεταβατικά μέτρα.»

Με απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1996, C-68/95, T. Port (Συλλογή 1996, σ. I-6055, στο εξής: απόφαση T. Port), το Δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι «το άρθρο 30 του κανονισμού 404/93 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή και, αναλόγως των περιστάσεων, την υποχρεώνει να ρυθμίζει κανονιστικώς τις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας που οφείλονται στο γεγονός ότι ορισμένοι εισαγωγείς μπανάνας από τρίτες χώρες ή μη παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ αντιμετωπίζουν δυσχέρειες που απειλούν την επιβίωσή τους, ενώ τους έχει χορηγηθεί εξαιρετικά χαμηλή ποσοστωση βάσει των ετών αναφοράς που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού, αν οι δυσχέρειες αυτές είναι αλληλένδετες με τη μετάβαση από τα εθνικά συστήματα που ίσχυαν πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού προς την κοινή οργάνωση αγοράς και δεν οφείλονται στην έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους των επιχειρηματιών αυτών» (βλ. το σημείο 1 του διατακτικού της αποφάσεως).

Περιστατικά και διαδικασία

Η προσφεύγουσα είναι επιχείρηση εγκατεστημένη στη Γερμανία, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην εμπορία οπωροκηπευτικών. Άρχισε να εμπορεύεται μπανάνες στα τέλη του 1992.

Στις 29 Νοεμβρίου 1991, η προσφεύγουσα συνήψε σύμβαση, διεπόμενη από το ολλανδικό δίκαιο, με την εταιρία Ισημερινού Consultban (στο εξής: Consultban),

σύμφωνα με τους όρους της οποίας αναλαμβάνει την υποχρέωση να εμπορεύεται μεταξύ 100 000 και 150 000 χαρτοκιβωτίων μπανανών ανά εβδομάδα (στο εξής: σύμβαση).

- 10 Η σύμβαση προβλέπει ότι η προσφεύγουσα δικαιούται προμήθειας που αντιστοιχεί στο 6 % του πραγματοποιούμενου κύκλου εργασιών. Πάντως, κατά το σημείο 3 του παραρτήματος Β της συμβάσεως, η προσφεύγουσα οφείλει να καταβάλλει στην Consultban τη διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος των πωλήσεων και των επίσημων τιμών που καταβάλλει η Consultban στους παραγωγούς του Ισημερινού (στο εξής: εγγύηση επιπέδου τιμών).
- 11 Η διάρκεια ισχύος της συμβάσεως είναι, δυνάμει του άρθρου 4.1 αυτής, επτά έτη. Η ίδια διάταξη προβλέπει την ανανέωση της συμβάσεως για περίοδο επτά ετών, εκτός αν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά. Η σύμβαση εξακολουθούσε να ισχύει κατά την ημερομηνία ασκήσεως της παρούσας προσφυγής.
- 12 Το άρθρο 4.1 ορίζει επίσης:

«(...) Τα δύο μέρη δικαιούνται να θέσουν τέλος στην παρούσα σύμβαση πέντε έτη μετά την ημερομηνία της υπογραφής της κατόπιν προειδοποίησης 180 ημερών και υπό τον όρο ότι το μέρος που θέτει τέλος στη σύμβαση αποσύρεται πλήρως από την αγορά της μπανάνας στην Ευρώπη για διάρκεια πέντε ετών από την ημερομηνία λήξεως της συμβάσεως. Η απαγόρευση ασκήσεως δραστηριοτήτων ισχύει άμεσα ή έμμεσα για το μέρος το οποίο παρεμβαίνει το ίδιο, μέσω τρίτου ή ελεγχόμενης εταιρίας.»

- 13 Εξάλλου, κατά το άρθρο 6.3 της συμβάσεως:

«Τα μέρη συμφωνούν ότι έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι είναι ενδεχόμενο να ανακύψουν περιστάσεις που θα καθιστούσαν αδύνατη την εκτέλεση των όρων και

προϋποθέσεων της παρούσας συμβάσεως. Οι καταστάσεις αυτές ανωτέρας βίας μπορούν να περιλαμβάνουν, χωρίς όμως να περιορίζονται σ' αυτές, ταραχές εντός των οικείων χωρών, τον πόλεμο, κατόπιν ή όχι κηρύξεώς του, φυσικές καταστροφές, απεργίες και άλλα παρόμοια γεγονότα που θα καθιστούσαν αδύνατη την κανονική εξέλιξη των εμπορικών δραστηριοτήτων, επιδημίες, δυσμενείς μετεωρολογικές συνθήκες, όπως πλημμύρες, ξηρασίες κ.λπ., επαναστάσεις ή εξεγέρσεις, καθώς και το κλείσιμο της διώρυγας του Παναμά. Στην περίπτωση κατά την οποία η μη εκτέλεση της παρούσας συμβάσεως οφείλεται σε περίπτωση ανωτέρας βίας, τα δύο μέρη θα προβούν καλοπίστως σε διαπραγματεύσεις προκειμένου να εξεύρουν λύση στο πρόβλημα. Ελλείψει επιτεύξεως λύσεως, η παρούσα σύμβαση θα μπορεί να καταγγελθεί από κάθε ένα από τα μέρη χωρίς δυνατότητα απαίτησεως αποζημιώσεως. Τα υπό φόρτωση πλοία ή τα πλοία που έχουν ήδη φορτωθεί και βρίσκονται εν πλω εξακολουθούν, πάντως, να διέπονται από την παρούσα σύμβαση.»

14 Τέλος, το σημείο 2 του παραρτήματος Β της συμβάσεως προβλέπει:

«[Η Consultban] και [η προσφεύγουσα] συνομολογούν ότι στην περίπτωση κατά την οποία [η προσφεύγουσα] θα προέβαινε στην καταγγελία της παρούσας συμβάσεως για λόγους διαφορετικούς από αυτούς που προβλέπει και κατά την οποία η [Consultban] θα είχε την υποχρέωση να αποζημιώσει τους ιδιοκτήτες σύμφωνα με τις διατάξεις του COA [Contract of Affreightment] μεταξύ των ιδιοκτητών και της [Consultban], [η προσφεύγουσα] θα πρέπει τότε να αποζημιώσει την [Consultban], αμέσως μόλις της ζητηθεί από αυτήν γραπτώς, μέχρι ποσού 1 000 000 δολαρίων ΗΠΑ (USD), αφού προσκομισθούν πρόσφορα αποδεικτικά στοιχεία από την [Consultban]».

15 Η προσφεύγουσα άρχισε να εμπορεύεται μπανάνες κατ' εφαρμογή της συμβάσεως στα τέλη του 1992.

16 Ο κανονισμός 404/93 τέθηκε σε ισχύ στις 26 Φεβρουαρίου 1993 και άρχισε να εφαρμόζεται την 1η Ιουλίου 1993.

- 17 Σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 1, αυτού, η προσφεύγουσα χαρακτηρίστηκε επιχειρηματίας της κατηγορίας Γ. Το 1996, κατόπιν αναλήψεως του ελέγχου μιας επιχειρήσεως, η προσφεύγουσα απέκτησε την ιδιότητα του επιχειρηματία της κατηγορίας Α.
- 18 Η προσφεύγουσα, δεδομένου ότι έλαβε περιορισμένο μόνον αριθμό αδειών εισαγωγής μπανάνας στην Κοινότητα, αναγκάστηκε να πωλήσει το μεγαλύτερο μέρος των μπανανών που προβλεπόταν στη σύμβαση εκτός της περιοχής αυτής, σε τιμή που συνεπήγεται την εφαρμογή της εγγυήσεως επιπέδου τιμών. Για τον λόγο αυτόν, αναγκάστηκε να καταβάλει στην Consultban 1 661 537 USD το 1994, 4 211 142 USD το 1995 και 1 457 549 USD το 1996.
- 19 Στις 24 Δεκεμβρίου 1996, ενόψει της αποφάσεως T. Port, η προσφεύγουσα ζήτησε από την Επιτροπή να της χορηγήσει, ως μεταβατικό μέτρο δυνάμει του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93, συμπληρωματικές άδειες για την εισαγωγή μπανάνας τρίτων χωρών με τον μειωμένο δασμό των 75 ECU ανά τόνο μέχρι των ακολούθων ποσοτήτων:
- 42 000 τόνων για το 1997 ως επιχειρηματίας της κατηγορίας Α·
 - 48 000 τόνων για το 1998 ως επιχειρηματίας της κατηγορίας Α, ή συνολικού ύψους 65 800 τόνων·
 - 48 000 τόνων για το 1999 ως επιχειρηματίας της κατηγορίας Α, ή συνολικού ύψους 65 800 τόνων.
- 20 Με απόφαση της 10ης Ιουλίου 1997 (στο εξής: επίδικη απόφαση), η Επιτροπή δέχθηκε εν μέρει αυτή την αίτηση.

21 Συγκεκριμένα, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 3, της επίδικης αποφάσεως, η προσφεύγουσα έλαβε συμπληρωματικές άδειες εισαγωγής μέχρι, αφενός, του ύψους των ζημιών που είχε υφιστεί το 1994 λόγω της εκτελέσεως της συμβάσεως με την Consultban και, αφετέρου, του ποσού του 1 000 000 USD. Με το άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως, η αίτηση της προσφεύγουσας απορρίφθηκε όσον αφορά «περισσότερες άδειες από αυτές που χορηγήθηκαν δυνάμει του άρθρου 1».

22 Το άρθρο 1, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της επίδικης αποφάσεως προβλέπει ότι οι άδειες αυτές εισαγωγής παρέχονται βάσει των ειδικών αποθεμάτων που προβλέπονται για τις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας στη δασμολογική ποσόστωση. Δυνάμει της παραγράφου 6 του ίδιου αυτού άρθρου, οι ποσότητες μπανάνας που εισάγονται στην Κοινότητα από την προσφεύγουσα βάσει αυτών των αδειών δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό των συνολικών ποσοτήτων της αναφοράς για τα επόμενα έτη.

23 Στην επίδικη απόφαση εκτίθενται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«(...) εκτιμώντας (...) ότι η σύμβαση (...) άρχισε να ισχύει πριν [η προσφεύγουσα] μπορέσει να λάβει γνώση της θεσπίσεως της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας και της ενδεχόμενης επιπτώσεώς της στην αγορά·

ότι, κατά συνέπεια, [η προσφεύγουσα] δεν μπορούσε να γνωρίζει, στο χρονικό σημείο κατά το οποίο συνήψε τη σύμβαση, ότι θα της χορηγούνταν εξαιρετικά χαμηλή ποσόστωση βάσει των ετών αναφοράς που πρέπει να ληφθούν υπόψη δυνάμει του άρθρου 19, παράγραφος 2, του κανονισμού (...) 404/93· ότι επομένως της χορηγήθηκε για το 1993, το 1994 και το 1995 εξαιρετικά χαμηλή ποσόστωση·

ότι, κατά συνέπεια, η υλοποίηση της εγγυήσεως [επιπέδου τιμών] ήταν αλληλένδετη με τη μεταβατική περίοδο που θα κατέληγε στην εγκατάλειψη των εθνικών συστημάτων που υφίσταντο πριν από την έναρξη ισχύος αυτού του κανονισμού· ότι οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές από [την προσφεύγουσα] προς τους προμηθευτές της δυνάμει αυτής της εγγυήσεως μπορούν να θεωρηθούν ως αλληλένδετες με την εν λόγω μεταβατική περίοδο·

ότι, ως εκ της εκτάσεώς τους, οι πληρωμές στις οποίες [η προσφεύγουσα] δήλωσε ότι προσέβη προς τον προμηθευτή της βάσει της εγγυήσεως [επιπέδου τιμών] μπορούν ευλόγως να θεωρηθούν ως πηγή δυσχερειών που απειλούν την επιβίωση της εταιρίας·

ότι αποδείχθηκε ότι ένας ειδικός στο ολλανδικό δίκαιο υπέδειξε [στην προσφεύγουσα] ότι ήταν εξαιρετικά απίθανο η έναρξη ισχύος του κανονισμού (...) 404/93 να μπορεί να θεωρηθεί ως περίπτωση ανωτέρας βίας που επιτρέπει την καταγγελία της συμβάσεως· ότι, ως εκ τούτου, [η προσφεύγουσα] δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν επέδειξε επιμέλεια μη επιχειρώντας να επικαλεστεί το επιχείρημα αυτό·

ότι [η προσφεύγουσα] όφειλε, όπως εξέθεσε, να καταβάλει το ποσό των 1 661 537 USD στον προμηθευτή της βάσει της εγγυήσεως [επιπέδου τιμών] το 1994· ότι το ποσό αυτό υπερβαίνει το 1 000 000 USD· ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, θα ήταν εύλογο να συναχθεί το συμπέρασμα ότι έπρεπε να καταβληθεί ποσό ανώτερο του 1 000 000 USD βάσει της εγγυήσεως [επιπέδου τιμών] το 1995·

ότι αν [η προσφεύγουσα] είχε επιδείξει επαρκή επιμέλεια, θα είχε καταγγείλει τη σύμβαση το 1995 και, κατ' αυτόν τον τρόπο, θα περιορίζε τις πληρωμές προς τους προμηθευτές της βάσει της εγγυήσεως [επιπέδου τιμών] σε ποσό 1 000 000 USD για το 1995 και τα επόμενα έτη· ότι, κατά συνέπεια, όλες οι ζημιές που δήλωσε [η προσφεύγουσα] για το 1995 και τα επόμενα έτη πρέπει να θεωρηθούν ότι οφείλονται σε αμέλεια της·

ότι, κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων που έθεσε το Δικαστήριο, η περίπτωση [της προσφεύγουσας] όπως εκτίθεται ανωτέρω, πρέπει να θεωρηθεί ως περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας και πρέπει να εγκριθεί ειδική χορήγηση αδειών εισαγωγής·

ότι, εφόσον [η προσφεύγουσα] δεν άρχισε τις εισαγωγές της μπανάνας στην Κοινότητα πριν από τα τέλη του 1992, δεν είναι δυνατό να της χορηγηθεί ποσόστωση βάσει ετών αναφοράς που προηγούνται αυτών στα οποία αναφέρεται το άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού (...) 404/93·

ότι έπρεπε να χορηγηθούν συμπληρωματικές άδειες εισαγωγής ως αντιστάθμιση της υπερβολικής χαλεπότητας, τις δυσμενείς συνέπειες της οποίας υπέστη [η προσφεύγουσα] κατά την έννοια της [αποφάσεως T. Port]·

ότι, ενόψει των ανωτέρων, η υπερβολική χαλεπότητα συνίσταται στη ζημία που υπέστη [η προσφεύγουσα] λόγω της συμβάσεως το 1994, καθώς και στη ζημία που καθορίζεται σε 1 000 000 USD για το 1995 και τα επόμενα έτη·

(...)

ότι πρέπει η αρμόδια αρχή να υπολογίσει την αξία των αδειών εισαγωγής μπανάνας τρίτων χωρών με μειωμένο δασμό 75 ECU ανά τόνο και, στη συνέχεια, να χορηγήσει [στην προσφεύγουσα] επαρκή αριθμό συμπληρωματικών αδειών για να την αποζημιώσει για την υπερβολική χαλεπότητα μέχρι του προαναφερθέντος ορίου·

(...) ότι οι προς χορήγηση άδειες θα πρέπει να παρασχεθούν βάσει των ειδικών αποθεμάτων που προβλέπονται για τις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας στη δασμολογική ποσόστωση και να μην υπαχθούν ούτε στις διατάξεις που διέπουν ήδη τις αιτήσεις αδειών, όπως τίθενται με το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1442/93, ούτε να εξαρτηθούν από την προσκόμιση της ειδικής άδειας εξαγωγής στην οποία αναφέρεται το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 478/95.

ότι, προκειμένου [η προσφεύγουσα] να επιτύχει πλήρη, αλλά όχι υπερβολική, αντιστάθμιση, οι άδειες πρέπει να είναι αμεταβίβαστες, οι δε εισαγόμενες στο πλαίσιο των αδειών από την εταιρία ποσότητες μπανάνας δεν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των συνολικών ποσοτήτων αναφοράς της εταιρίας για τα επόμενα έτη

(...)

- 24 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Σεπτεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.
- 25 Το Βασίλειο της Ισπανίας, στις 26 Ιανουαρίου 1998, και η Γαλλική Δημοκρατία, στις 17 Φεβρουαρίου 1998, υπέβαλαν αίτηση παρεμβάσεως υπέρ της Επιτροπής. Οι αιτήσεις αυτές έγιναν δεκτές με διάταξη της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 του Προέδρου του τετάρτου τμήματος του Πρωτοδικείου. Με την ίδια διάταξη, έγιναν επίσης εν μέρει δεκτά τα αιτήματα τηρήσεως του απορρήτου που διατύπωσε η προσφεύγουσα.
- 26 Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Γαλλική Δημοκρατία, με υπομνήματα που κατέθεσαν, αντιστοίχως, στις 4 και 6 Ιανουαρίου 1999, υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους.

- 27 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε, αφενός, να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, αφετέρου, στο πλαίσιο των μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64, παράγραφος 3, του Κανονισμού του Διαδικασίας, να καλέσει την προσφεύγουσα και την Επιτροπή να απαντήσουν γραπτώς σε ορισμένες ερωτήσεις. Η Επιτροπή και η προσφεύγουσα απάντησαν στις ερωτήσεις αυτές με έγγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία, αντιστοίχως, στις 11 και 22 Οκτωβρίου 1999.
- 28 Η προσφεύγουσα και η Επιτροπή αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 9ης Νοεμβρίου 1999.

Αιτήματα των διαδίκων

- 29 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την επίδικη απόφαση καθόσον, αφενός, οι εισαχθείσες στην Κοινότητα ποσότητες μπανάνας βάσει των συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής που χορηγήθηκαν δυνάμει της αποφάσεως αυτής δεν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό των συνολικών ποσοτήτων της αναφοράς για τα επόμενα έτη και, αφετέρου, καθόσον η Επιτροπή αρνείται αν της χορηγήσει συμπληρωματικές άδειες εισαγωγής πέραν αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 3·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

30 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

31 Το Βασίλειο της Ισπανίας, παρεμβαίνον, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

32 Η Γαλλική Δημοκρατία, παρεμβαίνουσα, ζητεί από το Πρωτοδικείο να απορρίψει την προσφυγή.

Επί του παρεδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

33 Η Επιτροπή και το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλουν ότι η προσφεύγουσα πρόεβαλε τον λόγο που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης

μόλις με το υπόμνημά της απαντήσεως. Θεωρούν ότι ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογήν του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το οποίο απαγορεύει την επίκληση νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης.

34 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα απάντησε ότι η Επιτροπή άντλησε επιχειρήματα από την αρχή αυτή για πρώτη φορά με το υπόμνημά της αντικρούσεως, οπότε δεν είχε τη δυνατότητα να διατυπώσει τις απόψεις της επί του επιχειρήματος πριν από την κατάθεση του υπομνήματός της απαντήσεως.

35 Εξάλλου, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας, κατά την οποία το άρθρο 1, παράγραφος 6, της επίδικης αποφάσεως αντιφάσκει προς τον κανονισμό (ΕΚ) 2601/97 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 1997, για την καθιέρωση αποθέματος για να επιλυθούν περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας σε εφαρμογή του άρθρου 30 του [κανονισμού 404/93], για το έτος 1998 (ΕΕ L 351, σ. 19), συνιστά ομοίως νέο ισχυρισμό, απαράδεκτο ενόψει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας. Ο κανονισμός (ΕΚ) 1154/97 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 1997, περί αύξησης της διαθέσιμης δασμολογικής ποσόστωσης για την εισαγωγή μπανανών, που προβλέπεται στο άρθρο 18 του [κανονισμού 404/93] για το έτος 1997 (ΕΕ L 168, σ. 65), είχε ήδη προβλέψει ένα απόθεμα για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας, οπότε η προσφεύγουσα θα μπορούσε να είχε επικαλεστεί το σχετικό επιχείρημα με το δικόγραφο της προσφυγής της.

36 Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ως νέο ισχυρισμό, και επομένως απαράδεκτο ενόψει της προπαρατεθείσας διατάξεως του Κανονισμού Διαδικασίας, την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ότι το άρθρο 1, παράγραφος 6, της επίδικης αποφάσεως δεν λαμβάνει υπόψη τον σκοπό της δασμολογικής ποσοστώσεως.

37 Τέλος, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα έβαλε κατά της νομιμότητας της διατάξεως αυτής μόλις με το υπόμνημά της απαντήσεως, οπότε η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

38 Η προσφεύγουσα δεν αναφέρθηκε στους τελευταίους αυτούς λόγους απαραδέκτου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

39 Από το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, προκύπτει ότι το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση και ότι απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκλυψαν κατά τη διαδικασία. Ωστόσο, ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προβλήθηκε προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον λόγο αυτόν πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Σεπτεμβρίου 1990, T-37/89, Hanning κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1990, σ. II-463, σκέψη 38, και της 17ης Ιουλίου 1998, T-118/96, Thai Bicycle κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. II-2991, σκέψη 142).

40 Εν προκειμένω, από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει σαφώς ότι η προσφεύγουσα βάλλει κατά της νομιμότητας του άρθρου 1, παράγραφος 6, της επίδικης αποφάσεως. Επομένως, οι αντιρρήσεις του Βασιλείου της Ισπανίας ως προς το παραδεκτό αυτής της αιτιάσεως δεν μπορούν να γίνουν δεκτές.

41 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία που αντλείται από τον κανονισμό 2601/97, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επιχειρηματολογία αυτή συνδέεται στενά με τον λόγο που αντλείται από την παράβαση του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93, όπως τον διατυπώνει η προσφεύγουσα στο δικόγραφο της προσφυγής της προς στήριξη του δεύτερου μέρους της προσφυγής της, με το οποίο αμφισβητεί τη νομιμότητα του άρθρου 1, παράγραφος 6, της επίδικης αποφάσεως, και ότι συνιστά πρόσθετη στον δεύτερο αυτό λόγο. Κατά συνέπεια, η επιχειρηματολογία αυτή είναι παραδεκτή.

42 Αντιθέτως, η προσφεύγουσα μόλις με το δικόγραφο της προσφυγής της διατύπωσε, για πρώτη φορά, ένα λόγο που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως. Μολονότι είναι αληθές ότι, σε ορισμένα χωρία του υπομνήματός της αντικρούσεως, η Επιτροπή αναφέρεται σ' αυτή την αρχή, εντούτοις, αυτό το πράττει μόνο παρεμπιπτόντως και σε διαφορετικό πλαίσιο από αυτό εντός του οποίου η προσφεύγουσα αναπτύσσει τον λόγο της. Συγκεκριμένα, στο σημείο 16 του υπομνήματός της αντικρούσεως, η Επιτροπή περιορίζεται να επισημάνει, γενικώς, ότι «προς το συμφέρον της ίσης μεταχειρίσεως όλων των επιχειρηματιών» που, και αυτοί επίσης, αναγκάστηκαν να προσαρμοστούν στις νέες νομικές και οικονομικές συνθήκες, όφειλε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα να καταγγείλει τη σύμβαση μέσω καταβολής του ποσού του 1 000 000 USD, «προσδιορίζοντας το εύρος των διατάξεων που ρυθμίζουν την περίπτωση της υπερβολικής χαλεπότητας» (βλ., με το ίδιο πνεύμα, το σημείο 33 του υπομνήματος αντικρούσεως. Ομοίως, στα σημεία 28 και 32 του υπομνήματός της αντικρούσεως, η Επιτροπή περιορίζεται, γενικώς, στη διαπίστωση ότι η λήψη υπόψη, κατά τον καθορισμό των συνολικών ποσοτήτων αναφοράς της προσφεύγουσας για τα επόμενα έτη, των ποσοτήτων που εισήγαγε η προσφεύγουσα μέσω των συμπληρωματικών αδειών θα είχε ως αποτέλεσμα να της χορηγηθεί υπερβολική αντίστάθμιση και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να ευνοηθεί σε σχέση με άλλους επιχειρηματίες. Αντιθέτως, με το υπόμνημά της απαντήσεως και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα προβάλλει, κατ' ουσίαν, ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως υποχρέωνε την Επιτροπή να την εξισώσει με τους επιχειρηματίες της κατηγορίας Α, οι οποίοι, όπως και αυτή, είχαν υιοθετήσει ορισμένους τρόπους εμπορικής συμπεριφοράς πριν από τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* του σχεδίου κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας και οι οποίοι, όμως, σε αντίθεση προς αυτήν, μπορούσαν να εξακολουθούν να εμπορεύονται τις μπανάνες τους κατά την περίοδο αναφοράς και, ως εκ τούτου, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι έπρεπε να τύχει μεταχειρίσεως σαν να είχε πραγματοποιήσει κατά την περίοδο αναφοράς 1989-1991 τις εισαγωγές στις οποίες είχε πράγματι προβεί κατά τα έτη 1993-1995. Ο κατ' αυτόν τον τρόπο αναπτυσσόμενος από την προσφεύγουσα λόγος που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως προσλαμβάνει αναμφισβήτητα αυτοτελή χαρακτήρα σε σχέση με τις προπαρατεθείσες παρατηρήσεις της Επιτροπής και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι στηρίζεται σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία που ανέκλυψαν κατά τη διαδικασία. Επομένως, πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτος.

43 Ομοίως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα προέβαλε την επιχειρηματολογία που αντλείται από τη μη λήψη υπόψη του σκοπού της δασμολογικής ποσοστώσεως, για πρώτη φορά, μόλις με το υπόμνημά της απαντήσεως, κανένα δε νέο στοιχείο δεν ανέκλυψε κατά τη διαδικασία που να δικαιολογεί την καθυστερημένη προβολή της. Εξάλλου, η επιχειρηματολογία αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι

συνιστά προσθήκη σε λόγο που διατυπώθηκε προηγουμένως με το δικόγραφο της προσφυγής και ότι συνδέεται στενά με αυτόν. Επομένως, συνιστά νέο λόγο που προβάλλεται απαραδέκτως.

Επί της ουσίας

- 44 Η προσφεύγουσα επικαλείται με το δικόγραφό της ένα μόνο λόγο προς στήριξη της προσφυγής της, αντλούμενο από την παράβαση του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93. Η προσφυγή αυτή διαρθρώνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος, η προσφεύγουσα βάλλει κατά της νομιμότητας του άρθρου 2 της επίδικης αποφάσεως. Στο δεύτερο μέρος, η προσφεύγουσα θέτει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα του άρθρου 1, παράγραφος 6, της επίδικης αποφάσεως.

Επί του πρώτου μέρους της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 45 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως, καθόσον, με το άρθρο 2, απορρίφθηκε η αίτησή της για τη χορήγηση συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής, καθόσον υπερέβη τον αριθμό των αδειών που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 3, της ίδιας αποφάσεως.
- 46 Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις που διατύπωσε το Δικαστήριο με την απόφαση T. Port προς απόδειξη της υπάρξεως υπερβολικής χαλεπότητας. Η περίπτωση αυτή υπερβολικής χαλεπότητας έπρεπε να αντισταθμιστεί πλήρως με τη χορήγηση συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής μέχρι των προβλεπομένων στη σύμβαση ποσοτήτων που δεν κατέστη δυνατό να διατεθούν στο

εμπόριο εντός της Κοινότητας, αυτό δε για όλη τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως. Ειδικότερα, θεωρεί ότι δεν είχε την υποχρέωση να καταγγείλει τη σύμβαση για να αποδεσμευθεί από αυτήν το 1995, κάνοντας χρήση της ρήτρας που προβλέπεται στο σημείο 2 του παραρτήματος Β, και ότι, κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί στο να της χορηγήσει, ως αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη το 1995 και κατά τα επόμενα έτη, συμπληρωματικές άδειες εισαγωγής μέχρι του ποσού του 1 000 000 USD.

- 47 Προς στήριξη των ισχυρισμών της, η προσφεύγουσα εκθέτει, κατ' αρχάς, ότι η Επιτροπή δεν εφάρμοσε εν προκειμένω ορθώς την κατά την απόφαση T. Port έννοια των δυσχερειών. Επισημαίνει ότι, στην απόφαση αυτή, το Δικαστήριο συνάρτησε αυτή την έννοια προς την περίπτωση ότι «[σε εισαγωγείς μπανάνας από τρίτες χώρες ή μη παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ] έχει χορηγηθεί εξαιρετικά χαμηλή ποσόστωση βάσει των ετών αναφοράς που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού [404/93]». Επομένως, οι δυσχέρειες συνίσταντο στην έλλειψη αδειών εισαγωγής που θα καθιστούσαν δυνατή τη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας των προϊόντων για τα οποία είχε γίνει καλόπιστος προγραμματισμός. Εν προκειμένω, οι δυσχέρειες που ανέκλυψαν συνίστανται ακριβώς στο ότι η προσφεύγουσα, λόγω του ότι δεν έλαβε άδειες εισαγωγής συνεπεία της ενάρξεως ισχύος της κοινής οργάνωσης αγοράς, αναγκάστηκε να εμπορευθεί εκτός της Κοινότητας, πραγματοποιώντας σημαντικές ζημιές, τις ποσότητες μπανάνας που προβλέπονται στη σύμβαση.

- 48 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι δυσχέρειες αυτές, όπως απαιτείται από την απόφαση T. Port, ήταν αλληλένδετες με τη μετάβαση από τα υφιστάμενα πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 404/93 εθνικά συστήματα προς την κοινή οργάνωση αγοράς. Συγκεκριμένα, αν η οργάνωση αυτή είχε αρχίσει να ισχύει σε μεταγενέστερη ημερομηνία, η προσφεύγουσα, μέσω των εισαγωγών που πραγματοποίησε από το 1993, θα είχε διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας επαρκή ποσότητα αναφοράς ώστε να της χορηγηθεί ο αριθμός των αδειών που αναφέρονται στην από 24 Δεκεμβρίου 1996 αίτησή της.

- 49 Τέλος, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή δεν εφάρμοσε εν προκειμένω ορθώς ούτε την προϋπόθεση που διατυπώνεται στην απόφαση T. Port και κατά την οποία οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι οικείοι εισαγωγείς δεν πρέπει να οφείλονται σε έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους τους.
- 50 Πρώτον, δεν μπορεί να της προσαφθεί έλλειψη επιμέλειας σε σχέση με το γεγονός ότι δεν έλαβε τις άδειες εισαγωγής που θα της επέτρεπαν να διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας τις ποσότητες μπανάνας που προβλέπονται στη σύμβαση. Ειδικότερα, η καταγγελία της συμβάσεως δεν θα είχε ως συνέπεια τη χορήγηση συμπληρωματικών αδειών ούτε την εξάλειψη της αδυναμίας εισαγωγής των εν λόγω ποσοτήτων.
- 51 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, αν είχε καταγγείλει τη σύμβαση, όχι μόνο θα εκμηδενίζονταν δέκα έτη εντατικών και δαπανηρών προσπαθειών, αλλά, επιπλέον, θα ήταν αναγκασμένη να αποσυρθεί από την αγορά της μπανάνας επί πέντε έτη. Όμως, υπολόγιζε ότι θα αποκτούσε την ιδιότητα του επιχειρηματία της κατηγορίας Α κατά τη διάρκεια ισχύος της συμβάσεως και ότι θα τροποποιούνταν η κοινή οργάνωση αγοράς λόγω του ότι δεν συμβιβάζεται προς τους κανόνες της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) ή ότι θα αποζημιωνόταν με τη μορφή συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής λόγω περιπτώσεως υπερβολικής χαλεπότητας. Δεδομένου ότι οι τρεις αυτές υποθετικές περιπτώσεις επιβεβαιώθηκαν εκ των υστέρων, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί ότι ήταν ορθή η εμπορική της απόφαση να μην καταγγείλει τη σύμβαση.
- 52 Δεύτερον, η προσφεύγουσα τονίζει ότι, κατά την απόφαση T. Port, η υποχρέωση επιδείξεως επιμέλειας πρέπει να κριθεί ενόψει της προηγουμένης εθνικής ρυθμίσεως και της προοπτικής εφαρμογής της κοινής οργανώσεως αγοράς, στο μέτρο που οι οικείοι επιχειρηματίες ήταν σε θέση να λάβουν συναφώς γνώση. Κατά συνέπεια, θεωρεί ότι όφειλε να λάβει υπόψη μόνον αυτά τα στοιχεία κατά το χρονικό σημείο της συνάψεως της συμβάσεως και ουδόλως ήταν υποχρεωμένη, προκειμένου να περιοριστεί η υποχρέωση της Κοινότητας προς αποζημίωση, να τροποποιήσει μεταγενεστέρως τον προγραμματισμό στον οποίο είχε προβεί. Η Επιτροπή, εξάρτησε

πράγματι τη ρύθμιση των περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας από την πρόσθετη προϋπόθεση ότι εναπόκειται στον οικείο επιχειρηματία να περιορίσει τη ζημία της Κοινότητας.

3 Η Επιτροπή εκθέτει ότι η ύπαρξη περιπτώσεως υπερβολικής χαλεπότητας προϋποθέτει ότι συντρέχουν οι ακόλουθες τέσσερις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στην απόφαση T. Port:

- η ύπαρξη νομικώς ουσιώδους οικονομικού προγραμματισμού υπό το καθεστώς του προηγούμενου εθνικού συστήματος, τηρουμένης επίσης της αναγκαίας και συνήθους επιμέλειας σε κάθε εμπορική συναλλαγή·
- η απώλεια χρησιμότητας αυτού του προγραμματισμού λόγω της ενάρξεως ισχύος της κοινής οργανώσεως αγοράς·
- ο απρόβλεπτος χαρακτήρας των δυσχερειών·
- η ανάγκη ρυθμίσεως των περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας, λαμβανομένης, ιδίως, υπόψη της υπάρξεως δυσχερειών που απειλούν την επιβίωση των εισαγωγέων και της προστασίας των κατά το κοινοτικό δίκαιο θεμελιωδών δικαιωμάτων.

4 Στη συνέχεια, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τα μέτρα που μπορούν να λαμβάνονται στο πλαίσιο της ρυθμίσεως των περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας έχουν ως σκοπό να μετριάζονται οι ιδιαίτερες δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες λόγω της μεταβάσεως από τα εθνικά συστήματα στην κοινή οργάνωση

αγοράς και όχι να διασφαλίζεται στους επιχειρηματίες αυτούς η πλήρης εκτέλεση των συμβάσεων που είχαν συναφθεί πριν από την αναγγελία της δημιουργίας της οργανώσεως αυτής μέσω προστασίας των εν λόγω συμβάσεων από κάθε νομική μεταβολή.

- 55 Κατά την Επιτροπή, η περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας που αντιμετώπιζε η προσφεύγουσα συνίσταται στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα, πριν πληροφορηθεί τη δημιουργία κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας, συνήψε μια σύμβαση που περιείχε υποχρεώσεις αγοράς και εγγύηση επιπέδου τιμών που, μετά τον χαρακτηρισμό της ως επιχειρηματία της κατηγορίας Γ, της προκάλεσαν σημαντικές ζημιές, ικανές να θέσουν σε κίνδυνο το σύνολο των εμπορικών της δραστηριοτήτων. Η υπερβολική χαλεπότητα που υπέστη η προσφεύγουσα δεν συνίσταται επομένως στο γεγονός ότι δεν κατόρθωσε να διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας τις ποσότητες μπανάνας που προβλέπονται στη σύμβαση λόγω του ότι έλαβε ανεπαρκή αριθμό αδειών εισαγωγής.
- 56 Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτή η αντίρρηση της προσφεύγουσας ότι η επίδικη απόφαση στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της κατά την απόφαση T. Port έννοιας των δυσχερειών. Το χωρίο της αποφάσεως που επικαλείται συναφώς η προσφεύγουσα αφορά μόνον την περίπτωση των επιχειρηματιών που εισήγγαν παραδοσιακώς μπανάνες και οι οποίοι, για λόγους ανεξαρτήτους της θελήσεώς τους, δεν μπόρεσαν να παρουσιάσουν, κατά την περίοδο αναφοράς που αφορά το άρθρο 19, παράγραφος 2, του κανονισμού 404/93, αντιπροσωπευτικό της εμπορίας τους όγκο συναλλαγών. Σύμφωνα με την Επιτροπή, κατά την περίοδο αναφοράς 1989-1991, η προσφεύγουσα δεν ασκούσε ακόμα δραστηριότητες στον τομέα της μπανάνας, οπότε κατατάχθηκε στην κατηγορία Γ. Δεδομένου ότι οι ποσότητες μπανάνας που είχε εισαγάγει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο της συμβάσεως ουδέποτε είχαν αποτελέσει ποσότητες αναφοράς βάσει της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας, δεν μπορούσε να της χορηγηθεί «μια εξαιρετικά χαμηλή ποσοστωση» κατά την έννοια του ανωτέρω χωρίου.
- 57 Εξάλλου, η Επιτροπή αρνείται ότι προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή της προϋποθέσεως που διατυπώνεται στην απόφαση T. Port, κατά την οποία ο οικείος εισαγωγέας δεν πρέπει να έχει παραλείψει να επιδείξει επιμέλεια.

Πρώτον, ουδέποτε προσήψε στην προσφεύγουσα ότι δεν επέδειξε επιμέλεια σε σχέση με την έλλειψη αναγκαίων αδειών εισαγωγής για τη διάθεση στο εμπόριο, εντός της Κοινότητας, των ποσοτήτων μπανάνας που προβλέπονται στη σύμβαση. Οι δυσχέρειες που ανέκυψαν για την προσφεύγουσα δεν οφείλονται, πράγματι, στην περίπτωση αυτή.

Δεύτερον, η Επιτροπή εκθέτει ότι, όταν έπρεπε, εν προκειμένω, να καθοριστεί η έκταση των ληπτέων μέτρων για την επίλυση των προβλημάτων στην περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας, βασιμίως θεώρησε ότι η προσφεύγουσα, προχωρώντας στην εκτέλεση της συμβάσεως, δεν συμπεριφέρθηκε ως συνήθης σώφρων επιχειρηματίας.

Συναφώς, επισημαίνει ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των επιχειρηματιών της κατηγορίας Γ, οι οποίοι είναι νεοαφιχθέντες στην αγορά της μπανάνας, και των επιχειρηματιών που εισάγουν παραδοσιακά μπανάνες. Οι πρώτοι δεν είναι παρόντες από αρκετό χρονικό διάστημα στην αγορά αυτή προκειμένου να διασφαλιστεί εντός αυτής η άσκηση των εμπορικών τους δραστηριοτήτων. Αντιθέτως, μπορεί να αναμένεται από τους εν λόγω επιχειρηματίες να προσαρμόζουν τις δραστηριότητές τους στις νέες νομικές και οικονομικές συνθήκες που απορρέουν από την έναρξη ισχύος της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της μπανάνας. Εξάλλου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τα μέρη μιας συμβάσεως λαμβάνουν γενικώς μέτρα κατά των απροσδόκητων νομικών μεταβολών προβλέποντας ρήτρα καταγγελίας.

Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι έλαβε, κατά συνέπεια, υπόψη το γεγονός ότι η προσφεύγουσα είχε τη δυνατότητα να καταγγείλει τη σύμβαση κατ' εφαρμογήν του σημείου 2 του παραρτήματος Β για να προσαρμοστεί στις νέες νομικές και οικονομικές συνθήκες. Συναφώς, τονίζει ότι εναπόκειται σε κάθε επιμελή επιχειρηματία να περιορίσει τις ζημιές του. Εξάλλου, θεωρεί ότι, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, μια τέτοια πρόωρη καταγγελία της συμβάσεως δεν θα την είχε αναγκάσει να αποσυρθεί από την αγορά της μπανάνας επί πέντε έτη. Συγκεκριμένα, αν η προσφεύγουσα είχε κάνει χρήση της ρήτρας καταγγελίας που προβλέπεται στο σημείο 2 του παραρτήματος Β, όλοι οι συμβατικοί όροι, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης απομακρύνσεως από την αγορά, θα είχαν εκμηδενιστεί.

- 62 Ενόψει αυτών των στοιχείων, η Επιτροπή θεωρεί ότι ορθώς περιορίστηκε στο να συμψηφίσει τις ζημίες που υπέστη η προσφεύγουσα το 1994 συνεπεία της εκτελέσεως της συμβάσεως με τη ζημία που θα προέκυπτε από την πρόωρη καταγγελία της συμβάσεως το 1995, ήτοι 1 000 000 USD. Ο συμψηφισμός αυτός θα επέτρεπε στην προσφεύγουσα να υπερνικήσει τις δυσχέρειες που απειλούσαν την επιβίωσή της. Η Επιτροπή προσθέτει ότι φάνηκε μάλιστα γενναϊόδωρη, εφόσον θα μπορούσε να θεωρήσει ότι η καταγγελία της συμβάσεως ήταν δυνατή ήδη το 1994.
- 63 Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι δεν πίεξε την προσφεύγουσα να καταγγείλει πράγματι τη σύμβαση πρόωρα, αλλά θεώρησε απλώς ότι η ύπαρξη της δυνατότητας αυτής περιορίζει την έκταση των μέτρων που έπρεπε να ληφθούν για την επίλυση των προβλημάτων στην περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας. Στην προσφεύγουσα και μόνον εναπόκειται να αναλάβει τις συνέπειες της εμπορικής της αποφάσεως για τη συνέχιση της εκτελέσεως της συμβάσεως. Επομένως, δεν μπορεί να υποστηρίζεται ότι η Επιτροπή εξάρτησε την αναγνώριση των περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας από μια πρόσθετη προϋπόθεση που ανάγεται σε υποχρέωση του εισαγωγέα να περιορίσει τη ζημία της Κοινότητας.
- 64 Τέλος, τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα για να αποδείξει ότι οι δυσχέρειές της ήταν αλληλένδετες με τη μετάβαση από τα εθνικά συστήματα που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού 404/93 προς την κοινή οργάνωση αγοράς, σύμφωνα με την προϋπόθεση που διατυπώνεται στην απόφαση T. Port, στερούνται λογικής. Εφόσον η προσφεύγουσα προέβη στην επιλογή να συνεχίσει την εκτέλεση της συμβάσεως παρά τις νέες νομικές και οικονομικές συνθήκες, πρέπει να θεωρηθεί ότι οι ζημίες που υπέστη στη συνέχεια αποτελούν το αποτέλεσμα της δικής της εμπορικής αποφάσεως και, κατά συνέπεια, ότι δεν συνέτρεχε η ανωτέρω προϋπόθεση.
- 65 Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Γαλλική Δημοκρατία προβάλλουν, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή διαθέτει ευρεία ευχέρεια εκτιμήσεως όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93 και ότι η επίδικη απόφαση είναι απολύτως σύμφωνη προς τις διατάξεις αυτού του άρθρου.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Το άρθρο 30 του κανονισμού 404/93 παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να λαμβάνει ειδικά μεταβατικά μέτρα «για να γίνει ευκολότερα η μετάβαση από τα καθεστώτα που ίσχυαν πριν τεθεί σε ισχύ ο (...) κανονισμός στο καθεστώς που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, ιδιαιτέρως δε για να ξεπεραστούν σημαντικές δυσκολίες» οφειλόμενες στην εν λόγω μετάβαση. Κατά πάγια νομολογία, σκοπός των μεταβατικών αυτών μέτρων είναι η αντιμετώπιση των διαταράξεων της εσωτερικής αγοράς που οφείλονται στην υποκατάσταση των διαφόρων εθνικών καθεστώτων από την κοινή οργάνωση αγοράς και αποβλέπουν στην επίλυση των δυσχερειών στις οποίες προσκρούουν οι επιχειρηματίες μετά την εγκαθίδρυση της κοινής οργανώσεως αγοράς, οι οποίες όμως πηγάζουν από τις συνθήκες που επικρατούσαν στις εθνικές αγορές πριν τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός 404/93 (βλ. τη διάταξη του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 1993, C-280/93 R, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-3667, σκέψεις 46 και 47, απόφαση T. Port, σκέψεις 34 και 36, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, T-254/97, Fruchthandelsgesellschaft κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2743, σκέψη 61, και T-612/97, Cordis κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2771, σκέψη 32).

Το Δικαστήριο εξέθεσε ότι η Επιτροπή οφείλει, συναφώς, να λάβει υπόψη την κατάσταση των επιχειρηματιών που, στο πλαίσιο προγενέστερης του κανονισμού 404/93 εθνικής ρυθμίσεως, υιοθέτησαν ορισμένη συμπεριφορά και δεν ήταν σε θέση να προβλέψουν τις συνέπειες που θα είχε η συμπεριφορά αυτή μετά την εγκαθίδρυση της κοινής οργανώσεως αγοράς (απόφαση T. Port, σκέψη 37).

Πάντως, το Δικαστήριο πρόσθεσε ότι, «οσάκις οι προσωρινές δυσχέρειες ανακύπτουν από την προ της ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού [404/93] συμπεριφορά των επιχειρηματιών, είναι απαραίτητο η συμπεριφορά αυτή να μπορεί να χαρακτηριστεί ως μαρτυρούσα συνήθη επιμέλεια, τόσο από τη σκοπιά της προϊσχύσασας εθνικής ρυθμίσεως όσο και της προοπτικής της θεσπίσεως της κοινής οργανώσεως της αγοράς, εφόσον αυτή ήταν γνωστή στους οικείους επιχειρηματίες» (απόφαση T. Port, σκέψη 41).

- 69 Εξάλλου, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Επιτροπή έχει ευρεία ευχέρεια εκτιμήσεως τόσο για να εκτιμήσει την αναγκαιότητα των μεταβατικών μέτρων (αποφάσεις T. Port, σκέψη 38, και, προαναφερθείσα, Fruchthandelsgesellschaft κατά Επιτροπής, σκέψη 67), όσο και να αποφασίσει, ενδεχομένως, το περιεχόμενο των ληπτέων μεταβατικών μέτρων (απόφαση T. Port, σκέψη 42).
- 70 Επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι το άρθρο 30 του κανονισμού 404/93 πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικώς καθόσον συνιστά παρέκκλιση από το εφαρμοστέο γενικό σύστημα (προπαρατεθείσα απόφαση Cordis κατά Επιτροπής, σκέψη 39· διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου, της 21ης Μαρτίου 1997, T-79/96 R, Camar κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-403, σκέψεις 46 και 47).
- 71 Εν προκειμένω, είναι βέβαιον ότι η προσφεύγουσα αντιμετώπιζε περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας και ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει μεταβατικά μέτρα για την επίλυση των προβλημάτων στην περίπτωση αυτή. Πάντως, οι απόψεις των διαδίκων δίστανται ως προς τα ζητήματα, πρώτον, σε τι συνίσταται αυτή η περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας και, δεύτερον, αν τα μεταβατικά μέτρα που θέσπισε η Επιτροπή βάσει του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93 ήταν επαρκή για να παρασχεθεί στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να την αντιμετωπίσει.
- 72 Όσον αφορά το πρώτο ζήτημα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν επιτρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή υπερέβη τα όρια της ευρείας της ευχέρειας εκτιμήσεως θεωρώντας ότι η περίπτωση της υπερβολικής χαλεπότητας συνίσταται στο γεγονός ότι η προσφεύγουσα, πριν πληροφορηθεί τη δημιουργία κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα της μπανάνας, συνήψε σύμβαση που περιείχε δεσμεύσεις αγοράς και εγγύηση επιπέδου τιμών που, κατόπιν του χαρακτηρισμού της ως επιχειρηματία της κατηγορίας Γ, της επέφεραν σημαντικές ζημιές, ικανές να θέσουν σε κίνδυνο το σύνολο των εμπορικών της δραστηριοτήτων.
- 73 Κατ' αρχάς, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι οι δυσχέρειες που αντιμετώπισε οφείλονταν στο ότι, χωρίς συμπληρωματικές άδειες

εισαγωγής, δεν είχε τη δυνατότητα να διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας τις ποσότητες μπανάνας που προβλέπονταν στη σύμβαση. Μια τόσο ευρεία αντίληψη της κατά την απόφαση T. Port έννοιας των δυσχερειών θα υπερακόντιζε, πράγματι, προδήλως τον στόχο του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93, που συνίσταται στη διευκόλυνση της μεταβάσεως στην κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα της μπανάνας όσον αφορά τις επιχειρήσεις που αντιμετώπισαν εκ του λόγου αυτού ιδιαίτερα και απρόβλεπτα προβλήματα (προπαρατεθείσα απόφαση Cordis κατά Επιτροπής, σκέψη 34), και όχι στη διασφάλιση της πλήρους εκτελέσεως των συμβάσεων παραδόσεως μπανάνας που συνήφθησαν υπό το καθεστώς των προγενέστερων της εν λόγω οργανώσεως εθνικών συστημάτων.

Στη συνέχεια, η διευκρίνιση που παρέσχε η προσφεύγουσα για να αποδείξει ότι οι δυσχέρειες που είχε ως εκ τούτου αντιμετώπισει οφείλονταν στη μετάβαση προς την κοινή οργάνωση αγοράς, σύμφωνα με την προϋπόθεση που θέτει η απόφαση T. Port, δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Το άρθρο 30 του κανονισμού 404/93 αναφέρεται, πράγματι, ρητώς στην ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του κανονισμού αυτού, η οποία ημερομηνία ορίστηκε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 33, στις 26 Φεβρουαρίου 1993. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αντλεί επιχείρημα από μια καθαρά υποθετική κατάσταση, ήτοι την έναρξη ισχύος της κοινής οργανώσεως αγοράς σε μεταγενέστερη ημερομηνία, μη λαμβάνοντας υπόψη το σαφές γράμμα της διατάξεως της οποίας ζητεί την εφαρμογή.

Τέλος, δεν αποδείχθηκε ότι η Επιτροπή προέβη σε εσφαλμένη εφαρμογή της προϋποθέσεως ότι ο οικείος εισαγωγέας οφείλει να έχει επιδείξει την αναγκαία επιμέλεια. Είναι ακριβές ότι, όπως τονίζει η προσφεύγουσα, η προϋπόθεση αυτή πρέπει, κατά τη σκέψη 41 της αποφάσεως T. Port, να εκτιμάται ενόψει της προ της ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 404/93 συμπεριφοράς του εισαγωγέα, οπότε η Επιτροπή δεν μπορεί να στηρίζει την άρνησή της να αναγνωρίσει την ύπαρξη περιπτώσεως υπερβολικής χαλεπότητας στην εκ μέρους του μεταγενέστερης της εν λόγω ενάρξεως ισχύος έλλειψη επιμέλειας. Πάντως, από την επίδικη απόφαση προκύπτει ότι η Επιτροπή, στην πραγματικότητα, κατέληξε σε εκτιμήσεις, όσον αφορά την προσφεύγουσα, που αντλούνται από τη συνήθως επιμελή συμπεριφορά των επιχειρηματιών μόνον κατά το μεταγενέστερο στάδιο του καθορισμού του περιεχομένου των μεταβατικών μέτρων που έπρεπε να ληφθούν για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων δυσχερειών που αντιμετώπιζε η προσφεύγουσα (βλ. τα σημεία 76 έως 83 ανωτέρω). Για τον λόγο αυτό, το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή εξάρτησε την αναγνώριση της υπάρξεως περιπτώσεων υπερβολικής χαλεπότητας από μια προϋπόθεση που δεν έθεσε το Δικαστήριο με την απόφαση T. Port πρέπει να απορριφθεί.

- 76 Όσον αφορά το δεύτερο ζήτημα, δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή υπερέβη τα όρια της ευρείας της ευχέρειας εκτιμήσεως που της αναγνωρίζονται επίσης για τον καθορισμό του περιεχομένου των ληπτέων μέτρων προκειμένου να παρασχεθεί η δυνατότητα στους οικείους επιχειρηματίες να αντιμετωπίσουν τις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας, περιορισθείσα να χορηγήσει στην προσφεύγουσα συμπληρωματικές άδειες εισαγωγής μέχρι, αφενός, της ζημιάς που υπέστη η προσφεύγουσα το 1994 συνεπεία της εκτελέσεως της συμβάσεως και, αφετέρου, του ποσού του 1 000 000 USD.
- 77 Κατ' αρχάς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τη νομιμότητα του άρθρου 2 της επίδικης αποφάσεως, καθόσον με το άρθρο αυτό αντισταθμίζεται η ζημία που υπέστη το 1994. Βάλλει κατ' αυτής της διατάξεως μόνον καθόσον με αυτήν περιορίστηκε η αποκατάσταση της ζημιάς που υπέστη το 1995 για τα επόμενα έτη στη χορήγηση συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής για ποσό 1 000 000 USD, προβάλλοντας, κατ' ουσίαν, ότι δεν είχε την υποχρέωση να καταγγείλει τη σύμβαση προκειμένου να αποδεσμευθεί από αυτήν το 1995, κάνοντας χρήση της ρήτρας που προβλέπεται στο σημείο 2 του παραρτήματος Β της συμβάσεως.
- 78 Στη συνέχεια, πρέπει να απορριφθεί ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι το σημείο 2 του παραρτήματος Β της συμβάσεως σκοπούσε απλώς να καλύψει, μέχρι του ανωτέρω ποσού, την αίτηση αποζημιώσεως που θα μπορούσε να υποβληθεί στην Consultban από τον πλοιοκτήτη του πλοίου λόγω της μη εκτελέσεως της συμβάσεως ναυλώσεως. Πράγματι, μόνο με τη γραπτή της απάντηση στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η προσφεύγουσα προέβαλε ένα τέτοιο επιχείρημα. Ουδέποτε μέχρι τότε αμφισβήτησε ότι η ρήτρα αυτή της επέτρεπε, εν πάση περιπτώσει, να καταγγείλει τη σύμβαση μέσω καταβολής ποινής 1 000 000 USD στην Consultban.
- 79 Ενόψει του σκοπού του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93 και του γεγονότος ότι το άρθρο αυτό πρέπει να ερμηνεύεται στενά καθόσον αποτελεί παρέκκλιση από το εφαρμοστέο γενικό σύστημα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Επιτροπή προέβη σε έλλογη εφαρμογή αυτού του άρθρου, εκτιμώντας ότι την υποχρέωνε να αποκαταστήσει μόνον τις δαπάνες στις οποίες αναγκάστηκε να υποβληθεί ο οικείος επιχειρηματίας προκειμένου να προσαρμοστεί στις νέες νομικές συνθήκες.

0 Στην αλληλουχία αυτή, βασιμίως έλαβε υπόψη το γεγονός ότι το σημείο 2 του παραρτήματος Β της συμβάσεως επέτρεπε στην προσφεύγουσα να προβεί προώρως στην καταγγελία της, μέσω καταβολής στην Consultban ποσού 1 000 000 USD. Συναφώς, και σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η χρήση αυτής της ρήτρας καταγγελίας δεν θα την ανάγκαζε να αποσυρθεί από την αγορά της μπανάνας επί πέντε έτη, δεδομένου ότι η υποχρέωση αποχωρήσεως από την αγορά προβλεπόταν μόνο στην περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως κατ' εφαρμογή του άρθρου 4.1. Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι η προσφεύγουσα δεν προέβαλε το επιχείρημα αυτό κατά τη διοικητική διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, οπότε η νομιμότητα της αποφάσεως αυτής δεν μπορεί να αμφισβητηθεί βάσει αυτού του επιχειρήματος.

1 Ομοίως, η Επιτροπή βασιμίως θεώρησε ότι, αν η προσφεύγουσα είχε συμπεριφερθεί ως συνήθης επιμελής επιχειρηματίας, θα είχε πράγματι καταγγείλει τη σύμβαση για να αποδεσμευθεί από αυτήν το 1995, κάνοντας χρήση της ρήτρας που προβλέπεται στο σημείο 2 του παραρτήματος Β της συμβάσεως προκειμένου να περιορίσει τις ζημιές της. Πράγματι, είναι βέβαιο, ότι η προσφεύγουσα αναγκάστηκε να καταβάλει το ποσό των 1 661 537 USD στην Consultban το 1994 κατ' εφαρμογήν της εγγυήσεως επιπέδου τιμών, ήτοι ποσό ανώτερο από την αποζημίωση του 1 000 000 USD που προβλεπόταν από την ανωτέρω διάταξη, είναι δε πιθανότατο ότι ποσό ανώτερο από αυτό θα έπρεπε επίσης να καταβληθεί βάσει αυτής της εγγυήσεως κατά τα επόμενα έτη.

2 Η προσέγγιση της Επιτροπής ήταν πολλώ μάλλον έλλογη καθόσον η προσφεύγουσα ασκούσε από ολίγου μόνο χρόνου δραστηριότητες στην αγορά της μπανάνας και είχε ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που συνδέονται με άλλα οπωροκηπευτικά.

3 Εξάλλου, στην προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να προσδοθεί η έννοια, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, ότι η Επιτροπή την ανάγκαζε να θέσει πράγματι τέλος στη σύμβαση. Στηρίζεται αποκλειστικά στην εκτίμηση, απολύτως δικαιολογημένη, ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να υποστεί τις συνέπειες της εμπορικής αποφάσεως της προσφεύγουσας να συνεχίσει την εκτέλεση της συμβάσεως παρά τις ζημιές που η εκτέλεση αυτή συνεπήγετο.

- 84 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή εφάρμοσε ορθώς το άρθρο 30 του κανονισμού 404/93, θεσπίζοντας το άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως.
- 85 Κατά συνέπεια, το πρώτο μέρος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δευτέρου μέρους της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 86 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη νομιμότητα της επίδικης αποφάσεως, καθόσον, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 6, οι ποσότητες μπανάνας που εισήχθησαν στην Κοινότητα μέσω συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό των συνολικών ποσοτήτων της αναφοράς για τα επόμενα έτη.
- 87 Προβάλλει ότι, πράγματι, δικαιούνταν να λάβει την πλήρη αποζημίωση που προβλέπεται στην περίπτωση της υπερβολικής χαλεπότητας που αντιμετώπιζε και ότι η λήψη υπόψη του γεγονότος αυτού δεν θα είχε ως συνέπεια να της χορηγηθεί υπερβολική αποζημίωση.
- 88 Εκθέτει επίσης ότι το άρθρο 1, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, της επίδικης αποφάσεως προβλέπει ότι οι συμπληρωματικές άδειες εισαγωγής παρέχονται βάσει των ειδικών αποθεμάτων που προβλέπονται στη δασμολογική ποσόστωση για τις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας. Διευκρινίζει ότι ο κανονισμός 2601/97 δημιούργησε ένα τέτοιο απόθεμα, το οποίο ανέρχεται σε 20 000 τόνους και πρέπει να καταλογισθεί στον όγκο της δασμολογικής ποσοστώσεως για τις εισαγωγές μπανάνας από τρίτες χώρες και μη παραδοσιακής μπανάνας ΑΚΕ που ήταν διαθέσιμη κατ'

εφαρμογήν του άρθρου 18 του κανονισμού 404/93. Επομένως, το απόθεμα αυτό υπόκειται στους γενικούς κανόνες που εφαρμόζονται στη δασμολογική ποσόστωση, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 19, παράγραφος 2, του κανονισμού 404/93.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα επικαλέστηκε επίσης το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 2362/98 της Επιτροπής, της 28ης Οκτωβρίου 1998, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του [κανονισμού 404/93] σχετικά με το καθεστώς εισαγωγής μπανανών στην Κοινότητα (ΕΕ L 293, σ. 32). Πράγματι, από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι οι κάθε φύσεως άδειες, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εκδίδονται λόγω περιπτώσεως υπερβολικής χαλεπότητας, έχουν σημασία για τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς.

Τέλος, με το υπόμνημά της απαντήσεως, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή σκόπευε στην πραγματικότητα να τη χαρακτηρίσει εκ νέου ως νέο επιχειρηματία από το 1999, πράγμα που θα είχε ως συνέπεια τον αποκλεισμό της από την αγορά της μπανάνας.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει σε τι συνίστατο η περίπτωση της υπερβολικής χαλεπότητας με την οποία βρέθηκε αντιμέτωπη η προσφεύγουσα και εκθέτει και πάλι ότι με τα μέτρα που ελήφθησαν με την επίδικη απόφαση αντισταθμίζονται πλήρως οι ζημιές που υπέστη η προσφεύγουσα από το γεγονός της μεταβάσεως προς την κοινή οργάνωση αγοράς. Επισημαίνει επίσης ότι οι άδειες που χορηγήθηκαν προς αντιστάθμιση μιας περιπτώσεως υπερβολικής χαλεπότητας έχουν χαρακτήρα εξαιρέσεως και, ως εκ τούτου, διαφεύγουν της εφαρμογής των γενικών κανόνων που έχουν εφαρμογή στις άδειες που συνδέονται με τη γενική δασμολογική ποσόστωση. Συναφώς, εκθέτει ότι ο κανονισμός 2601/97 δεν προβλέπει ότι οι ποσότητες που εισάγονται βάσει αδειών που χορηγούνται ως αντιστάθμιση μιας περιπτώσεως υπερβολικής χαλεπότητας μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς. Τέλος, αντικρούει το επιχείρημα που η προσφεύγουσα αντλεί από τον κανονισμό 2362/98.

Το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει ότι το ειδικό απόθεμα που δημιουργήθηκε με τον κανονισμό 2601/97 έχει ως μόνο σκοπό να θέσει στη διάθεση της Επιτροπής μια ποσότητα ορισμένων τόνων προς επίλυση προβλημάτων στις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 93 Κατέστη σαφές ανωτέρω, στο πλαίσιο της εξετάσεως του πρώτου μέρους της προσφυγής, ότι η Επιτροπή δεν υπερέβη τα όρια της ευρείας της ευχέρειας εκτιμήσεως, κρίνοντας ότι η χορήγηση, στην προσφεύγουσα, συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής μέχρι, αφενός, των ζημιών που υπέστη λόγω της εκτελέσεως της συμβάσεως το 1994 και, αφετέρου, ποσού 1 000 000 USD επέτρεπε την επίλυση των προβλημάτων στην περίπτωση υπερβολικής χαλεπότητας την οποία αυτή αντιμετώπιζε.
- 94 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ουδόλως δικαιολογούνταν να χορηγηθεί στην προσφεύγουσα οποιοδήποτε συμπληρωματικό πλεονέκτημα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 30 του κανονισμού 404/93, όπως το να ληφθούν υπόψη ποσότητες μπανάνας που είχαν εισαχθεί μέσω των ανωτέρω αδειών κατά τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς βάσει των δασμολογικών ποσοστώσεων των επομένων ετών.
- 95 Εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή και η προσφεύγουσα παραδέχθηκαν ότι η περίπτωση της υπερβολικής χαλεπότητας που υπέστη η προσφεύγουσα θα μπορούσε να αντισταθμιστεί μέσω της παροχής κατ' αποκοπήν χρηματικού ποσού και όχι με τη χορήγηση συμπληρωματικών αδειών εισαγωγής.
- 96 Τα συμπεράσματα αυτά δεν μπορούν να αποδυναμωθούν από την επιχειρηματολογία που αντλεί η προσφεύγουσα από τον κανονισμό 2601/97, ο οποίος περιορίζεται στη δημιουργία αποθέματος 20 000 τόνων προκειμένου να καταστεί δυνατή η θέσπιση μεταβατικών μέτρων για την επίλυση των προβλημάτων στις περιπτώσεις υπερβολικής χαλεπότητας. Το γεγονός ότι, στο άρθρο 1, ο κανονισμός αυτός ορίζει ότι το εν λόγω απόθεμα καταλογίζεται στην ποσότητα της δασμολογικής ποσοστώσεως που αναφέρεται στο άρθρο 18 του κανονισμού 404/93 ουδόλως συνεπάγεται ότι οι χρησιμοποιούμενες στο πλαίσιο του αποθέματος ποσότητες πρέπει κατ' ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των ποσοτήτων αναφοράς για τα επόμενα έτη.

Εξάλλου, η επιχειρηματολογία που άντλησε η προσφεύγουσα, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από τον κανονισμό 2362/98, δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε μετά την επίδικη απόφαση. Όμως, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 230 ΕΚ), η νομιμότητα της προσβαλλομένης πράξεως πρέπει να κρίνεται σε συνάρτηση με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υφίστανται κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1979, 15/76 και 16/76, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 141, σκέψη 7· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Ιανουαρίου 1997, T-77/95, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-1, σκέψη 74, και της 25ης Ιουνίου 1998, T-371/94 και T-394/94, British Airways κ.λπ. και British Midland Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. ΙΙ-2405, σκέψη 81).

Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η Επιτροπή είχε, στην πραγματικότητα, την πρόθεση να τη χαρακτηρίσει εκ νέου ως νέο επιχειρηματία από το 1999, αρκεί η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν στηρίζεται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο.

Κατά συνέπεια, το δεύτερο μέρος της προσφυγής είναι αβάσιμο και, επομένως, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε και η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, η προσφεύγουσα πρέπει να καταδικαστεί στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή. Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού, το Βασίλειο της Ισπανίας και η Γαλλική Δημοκρατία, παρεμβαίνοντες διάδικοι, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) **Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής.**
- 3) **Το Βασίλειο της Ισπανίας και η Γαλλική Δημοκρατία φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.**

García-Valdecasas

Lindh

Cooke

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Σεπτεμβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

R. García-Valdecasas